

Суспільно-географічні чинники розвитку регіонів

КАФЕДРА
ЕКОНОМІЧНОЇ ТА
СОЦІАЛЬНОЇ
ГЕОГРАФІЇ

VII

міжнародна науково - практична
інтернет - конференція

**Міністерство освіти і науки України
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Географічний факультет
Кафедра економічної та соціальної географії**

**Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu
Wydział Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej**

**Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy im. Jana Długosza w Częstochowie
Wydział Nauk Społecznych**

СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНІ ЧИННИКИ РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ

**Матеріали VII Міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції
(м. Луцьк, 3–5 листопада 2023 р.)**

**Луцьк
2023**

УДК 911.3:30/33(477.82)(082)
С 90

Рекомендовано до друку Вченою радою географічного факультету
Волинського національного університету імені Лесі Українки
(протокол № 3 від 24 жовтня 2023 р.)

Рецензенти:

Нємець Л. М. – доктор географічних наук, професор, завідувач кафедри соціально-економічної географії і регіонознавства Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна;

Матвійчук Л. Ю. – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри туризму та готельно-ресторанної справи Луцького національного технічного університету

Суспільно-географічні чинники розвитку регіонів : матеріали VII Міжнар. наук.- практ. інтернет-конференції / за ред. Ю. М. Барського та В. Й. Лажніка, м. Луцьк, 3–5 лист. 2023 р. Луцьк : ФОП Мажула Ю. М., 2023. 152 с.

ISBN 978-617-8279-18-9

У збірнику висвітлюються проблеми сучасної географічної та економічної науки, які були розглянуті на VII Міжнародній науково-практичній інтернет-конференції. Розкриваються питання теорії та методології географічних досліджень, регіональних економічних студій, регіонального розвитку та просторового планування, освітніх технологій у географії та економіці, а також проблеми суспільно-географічних, природно-географічних, рекреаційно-туристських досліджень Волині та прилеглих територій.

Для широкого кола фахівців, які працюють у сфері географії, економіки, державного управління, освіти, рекреації та туризму, краєзнавства. Видання також буде корисним для вчителів, аспірантів та студентів, а також усіх, хто цікавиться проблемами регіональних досліджень.

ISBN 978-617-8279-18-9

УДК 911.3:30/33(477.82)(082)

© Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2023
© Колектив авторів, 2023

Браславська Оксана, Рожі Томас
oksana.braslavska@udpu.edu.ua; tomas.rozhi.94@gmail.com
Уманський державний педагогічний
університет імені Павла Тичини, м. Умань

ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ЗЕМЛЕУСТРОЇ

Питання регулювання земельних відносин в епоху стрімкого технологічного розвитку та цифровізації набувають особливої значущості не тільки для забезпечення зручності громадян, а й для формування соціально-економічної стабільності країни. Наразі всі сфери державного та приватного сектору України гостро потребують термінового переходу до сучасних умов розвитку. Важливість вирішення земельного питання, що зачіпає інтереси кожного громадянина країни та кожного суб'єкта господарювання у сфері землеустрою та кадастрової діяльності, вимагає науково-обґрунтованої концепції, державної програми проведення земельної реформи та механізму її реалізації на засадах впровадження та використання геодезичних інновацій.

Основним способом підвищення якості та ефективності землеустрою є інноватизація на основі цифрових технологій. Сучасні технології та відповідне програмне та апаратне забезпечення дають змогу обробляти великі обсяги інформації, підвищити її точність, наочність та достовірність, отримувати найефективніші проектні рішення, виготовляти якісну землевпорядну документацію [2, с. 43].

Питання розробки та вдосконалення методик та технологій застосування сучасних технологій для цілей кадастру, землеустрою та моніторингу земель розглядаються в роботах В. Глотова, А. Гуніної, З. Сейки, М. Косарева, С. Ясенева, Н. Лазоренко-Гевель.

Роботи названих авторів зробили значний внесок у становлення та розвиток системного підходу у землекористуванні, зонуванні територій та застосуванні для цих цілей інформаційних систем. Однак ці питання вимагають подальшого розвитку та вироблення сучасних рішень, пов'язаних із формуванням стійких ландшафтів та їх моніторингом із застосуванням цифрових технологій у сфері землеустрою та кадастрової діяльності.

Землевпорядкування та земельний кадастр тісно пов'язане з новою інноваційною сферою досліджень – геоінформатикою. Завдання геоінформації виходять за межі картографії, що робить основою для інтеграції різних дисциплін із різних галузей знань для комплексних системних досліджень. Картографічні матеріали, у тому числі схеми землеустрою та погосподарського планування, відрізняються вкрай низьким ступенем достовірності, оскільки саме вони, як правило, використовуються для формування статистики землекористування, що ще більше ускладнює завдання отримання реальної інформації про стан та використання земель [1]. Для вирішення перерахованих вище проблем потрібне джерело актуальної та достовірної інформації, незалежне від можливих зловживань. Таким джерелом інформації є дані дистанційного зондування Землі (ДДЗЗ), що дають змогу оперативно отримувати об'єктивну інформацію про використання земель та їхній фізичний стан в умовах сільської місцевості та міської забудови. Для аналізу використання й моніторингу земельних ресурсів доцільно використовувати різночасові космічні знімки, які дають змогу виявляти та в деталях простежувати джерела забруднення поверхні, характер порушень природного середовища та їх динаміку. За допомогою дослідження спектральних, структурних, геометричних і комплексних ознак дешифрування можна отримати детальний опис земельної ділянки [3].

Для проведення аналізу багаторічних змін тих чи інших природних умов, об'єктів та екосистем існують архівні фонди матеріалів космічних зйомок. Одним із таких

архівних фондів є Управління державної геологічної служби США, в якому зберігаються у вільному доступі розсекречені дані з космічних супутників Землі: Landsat-5, SPOT, IKONOS, WorldView-1, WorldView-2, QuickBird, GeoEye-1. Обробка цифрових знімків – найважливіша складова дистанційного зондування Землі, призначення якої полягає в тому, щоб цифрові знімки могли бути придатними для більшості областей їх застосування, а саме у сфері управління земельними ресурсами, землеустрою та кадастрової діяльності [4].

Сучасні геоінформаційні технології активно впроваджують в усі сфери людської діяльності, винятком не стала й сфера моніторингу земель. Автоматизоване вивчення стану земель дає змогу моделювати екологічну ситуацію й, відповідно до цього, приймати раціональні шляхи вирішення екологічних проблем. А повітряний або космічний моніторинг земельних ресурсів надає фахівцям унікальну можливість відстежувати зміни земельного фонду.

Список використаних джерел: 1. Актуальні напрямки розвитку картографії в Україні / за ред. Руденка Л. Г. Київ : Ін-т географії НАН України, 2019. 90 с. 2. Косарев М. В., Ясенев С. О. Космічні знімки як фундаментальна основа картографічних матеріалів та геоінформаційних систем. *Проблеми безперервної географічної освіти і картографії* : збірн. наук. праць. 2014. Вип. 19. С. 42–45. 3. Hlotov V., Hunina A., Siejka Z. Accuracy investigation of creating orthophotomaps based on images obtained by applying Trimble-UX5 UAV. *Reports on Geodesy and Geoinformatics*. 2017. 103. P. 106–118. DOI: [10.1515/rgg-2017-0009](https://doi.org/10.1515/rgg-2017-0009) 4. Makedon V., Mykhailenko O., Vazov R. Dominants and Features of Growth of the World Market of Robotics. *European Journal of Management Issues*. 2021. 29 (3). P. 133–141. DOI: [10.15421/192113](https://doi.org/10.15421/192113).

УДК 504:025.4.03

Холошин Ігор, Грунська Ганна
holoshyn@kdpu.edu.ua; grynskaana@gmail.com
Криворізький державний педагогічний університет

ГЕОПРОСТОРОВИЙ АНАЛІЗ СТАНУ ДЕРЕВНО-ЧАГАРНИКОВИХ НАСАДЖЕНЬ ЯК СКЛАДНИК ЕКОЛОГІЧНОГО МОНІТОРИНГУ В ПРОМИСЛОВИХ РЕГІОНАХ

Вступ. Сьогодні ГІС-технології активно застосовуються як інструмент оцінки екологічного стану навколишнього середовища та підтримки прийняття рішень у регіонах із високим техногенним навантаженням [1; 5; 6]. ГІС дає змогу проводити геопросторовий аналіз розподілу в просторі та часі різноманітних показників, які фіксують техногенне навантаження на екосистему. В якості даних таких показників використовуються різноманітні атрибутивні дані, які можна поділити на дві групи. Перша включає джерела, які безпосередньо фіксують екологічне забруднення на території: це різноманітні показники забруднення атмосферного повітря, ґрунтів, поверхневих вод, рівні шумового впливу тощо. Друга група непрямих ознак включає показники стану біоценозу на урбанізованих територіях. Негативний техногенний вплив проявляється в зміні показників стану організмів різних видів, що визначається методами біотестування [2–4].

До одного із перспективних методів біотестування відноситься дослідження фітоіндексації. Білатеральна симетрія є ознакою оптимального та стабільного стану організму, а відхилення від неї – це індикатор впливу стресових факторів на рослину. Таким чином, показники флюктууючої асиметрії листків деревних рослин придатні для біоіндикації якості середовища існування людини, у тому числі й території сучасних промислових регіонів [3].

ЗМІСТ

ІСТОРІЯ, ТЕОРІЯ ТА МЕТОДОЛОГІЯ СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

<i>Грицевич Володимир</i>	Обставини та інші суміжні поняття в географії	3
<i>Гладкий Олександр</i>	Порожні міста	5
<i>Слащук Андрій, Кузьмич Іванна</i>	Поняття «територіальна громада» в суспільній географії	8

ГАЛУЗЕВІ СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ВОЛИНИ ТА ПРИЛЕГЛИХ ТЕРИТОРІЙ

<i>Барановський Микола</i>	Міграційна рухомість населення у прикордонних територіальних громадах регіонів Українського Полісся	10
<i>Корнус Анатолій, Корнус Олеся, Кернос Світлана Гнатюк Олексій, Гоманюк Микола</i>	Регіональні особливості смертності населення України від онкологічних захворювань	11
	Від міста на лінії геополітичного розлому до прифронтового міста: зміни ставлення до політики пам'яті в Харкові в умовах російського вторгнення в Україну	15
<i>Бейдик Олександр, Донець Ірина</i>	Замковий туризм України в контексті екзистенційних викликів	17
<i>Лажнік Володимир, Озоровська Анна Мандрик Ірина, Савчук Олексій</i>	Сучасний стан зовнішньої торгівлі товарами України з Польщею	19
	Географічні аспекти міжрегіонального співробітництва прикордонних областей України та воєводств Польщі	23
<i>Лажнік Володимир</i>	Зовнішня торгівля послугами між Україною й Польщею: динаміка та сучасний стан	26
<i>Слащук Андрій, Никонюк Софія</i>	Громада як територіальна спільність внутрірегіональної демографічної диференціації сільської місцевості	29
<i>Пугач Сергій, Мизюк Соломія, Тарнавська Людмила Мандрик Ірина, Гнатюк Владислав</i>	Сучасний стан мережі закладів загальної середньої освіти Львівської області	31
<i>Поручинський Володимир, Винарська Марія</i>	Сучасний стан освітнього комплексу міста Ковеля Волинської області	34
<i>Слащук Андрій, Головій Оксана</i>	Аналіз діяльності закладів загальної середньої освіти Колківської територіальної громади	35
<i>Потапова Алла, Москвич Іван</i>	Географія сільських поселень Заболоттівської територіальної громади	37
	Географія релігій у Волинській області	39

ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ГЕОГРАФІЇ ТА ЕКОНОМІЦІ

Pohrebskyi Taras	The Role of Media Education in the Study of Geography	41
Максимюк Софія, Мандрик Ірина	Порівняльний аналіз підготовки майбутніх учителів географії в університетах України та Польщі	42
Поручинський Володимир, Сніжко Вікторія Ткачук Надія	Інструментарій дистанційного навчання на уроках географії	44
Потапова Алла	Підготовка майбутніх учителів географії в середовищі навчально-наукової лабораторії ЗВО	46
Якубець Леся, Потапова Алла	Види дистанційних занять у практиці викладання освітніх компонентів у закладах вищої освіти	49
Маковецька Лариса, Кутецька Вероніка	Інноваційні технології при викладанні географії в новій українській школі	51
Тарасюк Ніна, Пугач Анастасія Дахнюк Іванна, Дахнюк Галина	Інтерактивні симуляції як інструмент формування просторового мислення й аналітичних навичок учнів	53
Януль Іванна, Ткачук Надія	Ділові ігри на уроках географії та їх роль у формуванні економічного мислення	55
Шевчук Ростислав, Ткачук Надія	Потенціал курсів географії у формуванні компетентності підприємливості та фінансової грамотності	56
Мельнічук Михайло, Ващук Катерина Герман Віра, Пугач Сергій Мандрик Ірина, Мисько Каріна	Розвиток предметної географічної компетентності учнів у новій українській школі через навчальні проекти	58
Поліщук Людмила, Ткачук Надія	Формування предметної географічної компетентності методами технології діалогового навчання	60
Потапова Алла, Бігун Яна Махоніна Валерія Трикуш Анастасія, Мандрик Ірина	Особливості формування знань про літосферу засобами ІКТ у курсі «Загальна географія»	62
	Сервіси Google як джерело географічних знань у закладах загальної середньої освіти	64
	Методичні особливості використання краєзнавчого принципу навчання у закладах загальної середньої освіти Камінь-Каширської територіальної громади під час вивчення географії	66
	Використання технології диференційованого викладання географії в умовах інклюзивного навчання	68
	Використання картографічного методу в новій українській школі	70
	Інклюзивна освіта у Волинській області	73
	Історія становлення природничо-географічного факультету в Луцькому державному педагогічному інституті імені Лесі Українки	75

ДОСЛІДЖЕННЯ ПРИРОДНИХ УМОВ І РЕСУРСІВ

Хільчевський Валентин	Водна політика: світові тенденції	77
Хільчевський Валентин, Забокрицька Мирослава	Водні ресурси Європи: стан та проблеми	79

Фесюк Василь	Методологічні підходи та методика дослідження сучасного стану меліоративних систем	82
Питуляк Мирослава, Питуляк Микола, Гунько Сергій, Корналь Аліна, Корналь Андрій Шинкаренко Уляна, Уліганець Сергій	Природно-ресурсний потенціал Кам'янець-Подільського району: структура та особливості	85
Стельмах Валентина	Еколого-географічний аналіз природно-рекреаційного комплексу Житомирської області для цілей розвитку туризму	87
Власюк Олег, Тарасюк Ніна Дмитрук Тарас, Петлін Валерій Алфьорова Катерина, Стельмах Валентина Теребейчик Максим, Мельнійчук Михайло Пілюк Богдан, Гуц Владислав, Мельнійчук Михайло Міщенко Олена, Ботчук Владислав	Аналіз сучасного гідроекологічного стану річки Стир	90
	Фізико-географічні умови формування лісів Волинської області	93
	Фізико-географічні умови Цуманського лісгоспу	96
	Фізико-географічні умови формування ландшафтів Луцького району	97
	Особливості формування озер та озерних систем	100
	Ставки й водосховища Волинської області та їх водогосподарське значення	101
	Природно-заповідний фонд у структурі Володимир-Волинського лісомисливського господарства: охорона чи господарське використання?	104

РЕКРЕАЦІЙНО-ТУРИСТСЬКІ РЕСУРСИ РЕГІОНІВ

Ільїн Леонід	Стратегія туристичного розвитку міста Луцька: передумови, чинники, перспективи.....	107
Гудзевич Анатолій	Відновлювальна енергетика – потенційно привабливий рекреаційно-туристський ресурс (регіональний аспект)	109
Смирнов Ігор, Любіцева Ольга, Гринюк Діана Ковальчук Ірина	Лук'янівський тюремний замок у Києві як потенційний туристичний об'єкт	111
Браславська Оксана, Рожі Інна	Гірські ландшафти Львівської області як середовище розвитку туризму та рекреації	115
Мельник Надія, Єрко Ірина, Ковальчук Сергій, Качаровський Роман	Географічні передумови розвитку туристсько-рекреаційного потенціалу Черкаської області	117
	Рекреаційний потенціал парку-пам'ятки садово-паркового мистецтва «Любешівський».....	120

РЕГІОНАЛЬНІ ЕКОНОМІЧНІ СТУДІЇ

Маковецька Лариса, Ляховський Дмитро	Вплив російського повномасштабного вторгнення на економіку України	122
---	--	-----

Поручинська Ірина, Крук Едуард	Вплив війни на розвиток транспортно-логістичної інфраструктури України	123
Поручинський Володимир, Мазур Микита	Житлова криза в період війни	125
Кущ Олексій	Сучасні проблеми водокористування та пошук шляхів їх вирішення	126
Поручинський Володимир, Сидун Володимир, Поліщук Яна	Вирощування нішевих культур як перспективний напрям овочівництва	128
Сосницька Ярослава, Крисюк Олена	Проблеми поводження з відходами на території України	129

РЕГІОНАЛЬНИЙ РОЗВИТОК І ПРОСТОРОВЕ ПЛАНУВАННЯ

Маруняк Євгенія, Лісовський Сергій Сержан Володимир	Агломерації у плануванні сталого просторового розвитку України	131
	Резильєнтність міського середовища як складник регіонального розвитку в Україні	132
Молодика Владислав	Сучасні фронтірні регіони України – перспективний напрям суспільно-географічних досліджень	134
Слащук Андрій, Єндрущук Роман, Карпук Мирослава	Особливості просторової структури сільських поселень Волинської області	136

СУЧАСНІ ГЕОДЕЗИЧНІ, ФОТОГРАММЕТРИЧНІ ТА ГЕОІНФОРМАЦІЙНІ МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Ковальчук Іван, Ковальчук Андрій, Ковальчук Ірина, Іванов Євген	Геоєкологічний атлас як геоінформаційна модель території та інформаційно-аналітична база управління природокористуванням	139
Браславська Оксана, Рожі Томас	Використання сучасних технологій у землеустрої	142
Холошин Ігор, Грунська Ганна	Геопросторовий аналіз стану деревно-чагарникових насаджень як складник екологічного моніторингу в промислових регіонах	143

ДЛЯ НОТАТОК

ДЛЯ НОТАТОК

Наукове видання

Суспільно-географічні чинники розвитку регіонів

Матеріали VII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції
(м. Луцьк, 3–5 листопада 2023 р.)
(українською, англійською мовами)

Друкується в авторській редакції.

Відповідальність за зміст публікацій
та достовірність даних несуть автори

Верстка: *В. Й. Лажнік*
Коректура: *С. О. Пугач*
Обкладинка: *Н. Бринчук*

Підписано до друку 31.10.2023 р. Формат 60x841/16.
Ум. друк. арк. 9,5. Зам. 175. Тираж 100.
Папір офсетний. Гарнітура Times. Друк цифровий.

Видавець і виготовлювач ФОП Мажула Ю. М.
43021, м. Луцьк, вул. Винниченка, 47/35.
Тел. моб. 096 61 66 277, e-mail: y.mazhula@gmail.com

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру
видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції
серія ДК № 7662 від 07 вересня 2022 року

